

Til Kunnskapsdepartementet
v/Avdeling for høyere utdanning, forskning og internasjonalt arbeid
Fra Kulturhistorisk Museum/Universitetet i Oslo
Dato 27.2.2024

Saving Oseberg

Innledning

Osebergfunnet er et av de viktigste arkeologiske funnene i Norge og representerer den mest omfattende samlingen av tregjenstander fra vikingtiden i verden. Konserveringsmetoden -alunsalt som ble benyttet for ca 100 år siden har resultert i at tregjenstandene er svært nedbrutte. Med bevilgning fra KD og UiO startet i 2014 forskningsprosjektet Saving Oseberg opp og de to første fasene av prosjektet er nå avsluttet. For å ferdigstille forskningsprosjektet og utvikle rekonserveringsmetoder for hele samlingen er det er nødvendig å sikre finansiering av siste prosjektfase.

Om saken

Saving Oseberg prosjektet ble finansiert gjennom øremerkede midler på statsbudsjettet i to runder. I 2013 bevilget KD 30 mill til prosjektets første fase. Bevilgningen ble fulgt opp av en intern UiO bevilgning på 10,8 mill. I 2016 ble det bevilget midler til å videreføre prosjektet i ny treårsfase med 20 mill fra KD og 10 mill fra UiO. I tillegg har museet bidratt med egne ressurser i prosjektet.

Resultatene hittil i prosjektet gjør at vi i dag forstår den kjemiske stabiliteten til alunbehandlet tre og vi har en svært god forståelse av de pågående nedbrytningsprosessene. Vi har også utviklet metoder for vannbasert rekonservering som vil sikre omtrent halvparten av gjenstandene. Men vi trenger mer kunnskap og forskning om løsemiddelbaserte konserveringsmetoder for å kunne rekonservere den resterende delen av samlingen. Denne delen av samlingen er også den viktigste og omfatter blant annet sledene, vognen og dyrehodestolpene fra Oseberg.

På bakgrunn av disse resultatene har vi utarbeidet en prosjektplan for prosjektets siste fase (fase 3). Forskningsprosjektet strekker seg over 6 år med en kostnad på 53 mill. KHM har allerede startet opp og egenfinansierer arbeidet med å rekonservere de gjenstandene vi har utviklet metoder for. Dette arbeidet har alene en kostnadsramme på 23 mill. Gjennom prosjektets to første faser har vi bygget opp sterke, men sårbare kompetansemiljøer ved KHM/UiO samt inngått samarbeid med sentrale fagmiljøer ved forskningsinstitusjoner flere steder i Europa. Det er svært viktig at vi ikke mister kunnskapen og spisskompetansen disse forskningsmiljøene representerer.

I forbindelse med at nytt Vikingtidsmuseum nå er under oppføring på Bygdøy har man fasilitetene for å sikre bevaring av hele museets Vikingtidssamling, dersom man lykkes med rekonserveringen. Finansieringen til byggeprosjektet gir gjennom nye støttesystemer, montre og forbedret klima svært gode fysiske oppbevaringsforhold, men byggeprosjektet løser ikke forskningsbehovet knyttet til samlingens kjemiske stabilitet.

For å sikre finansiering til prosjektet trenger museet hjelp. Tidligere faser av prosjektet ble finansiert over RNB og vi håper at dette også kunne være løsningen for fase 3 av prosjektet. Av overnevnte årsaker haster det med å finne løsninger for det resterende materialet. Vi ber derfor om at det bevilges midler over revidert nasjonalbudsjett for 2024.

